Overeenkomst inzake
Ecologische doelen overige wateren provincie Zuid-Holland en provincie Noord-Holland

DE ONDERGETEKENDEN:

1. Gedeputeerde Staten van de provincie Zuid-Holland, rechtsgeldig vertegenwoordigd door mevrouw J. Baljeu, gedeputeerde, daartoe gemachtigd ingevolge het besluit van Gedeputeerde Staten van 8 oktober 2019;
2. Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland, rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer C. J. Loggen, gedeputeerde, daartoe gemachtigd ingevolge het besluit van Gedeputeerde Staten van 8 oktober 2019;
3. Hoogheemraadschap van Rijnland, rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer W. von Faber, hoogheemraad, daartoe gemachtigd ingevolge het besluit van Dijkgraaf en Hoogheemraden van 15 oktober 2019;
4. Waterschap Amstel Gooi en Vecht, rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer drs. S.E. Mager, lid dagelijks bestuur, daartoe gemachtigd ingevolge het besluit van het dagelijks bestuur van Waterschap Amstel Gooi en Vecht van 1 oktober 2019;
5. Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer L. de Groot, hoogheemraad, daartoe gemachtigd ingevolge het besluit van Dijkgraaf en Hoogheemraden van 1 oktober 2019;
6. Hoogheemraadschap van Delfland, rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer drs. ing. M. W. Belt, hoogheemraad, daartoe gemachtigd ingevolge het besluit van Dijkgraaf en Hoogheemraden van 29 oktober 2019;
7. Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard, rechtsgeldig vertegenwoordigd door mevrouw A.M. van Zoelen, hoogheemraad, daartoe gemachtigd ingevolge het besluit van Dijkgraaf en Hoogheemraden van 30 juli 2019;
8. Waterschap Hollandse Delta, rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer J.L. van Driel, heemraad, daartoe gemachtigd ingevolge het besluit van Dijkgraaf en Heemraden van 10 september 2019;

hierna de provincies Zuid-Holland en Noord-Holland samen te noemen: de provincies, of ieder afzonderlijk: de provincie

hierna de hoogheemraadschappen en waterschappen samen te noemen: de waterschappen, of ieder afzonderlijk: het waterschap

hierna alle ondergetekenden gezamenlijk te noemen: de partijen, of ieder afzonderlijk: de partij.

OVERWEGENDE:

- dat in het beheergebied van de waterschappen voor het oppervlaktewater buiten de door de provincies op grond van de Kaderrichtlijn Water (KRW) aangewezen waterlichamen nog geen ecologische doelen zijn bepaald en vastgesteld;
- dat het oppervlak van dit zogeheten overig water in totaal grofweg even groot is als het oppervlak van de KRW-waterlichamen;

- dat de KRW zowel op de KRW-waterlichamen als het overig water, dus op al het water, van toepassing is, hetgeen onder meer betekent dat ook in het overig water minimaal geen achteruitgang van de waterkwaliteit mag plaatsvinden;
- dat partijen tevens herstel van biodiversiteit willen bevorderen, voor zover dat binnen hun taken en mogelijkheden ligt;
- dat daarmee de ecologische kwaliteit van het overig water van grote betekenis is, zowel vanwege de waterkwaliteit in het overig water zelf, als vanwege de invloed van deze wateren op de kwaliteit in KRW-waterlichamen;
- dat waterschappen vastgestelde ecologische doelen voor het overig water kunnen toepassen bij hun vergunningen- en handhavingsbeleid;
- dat partijen het maken van afspraken over het bepalen en vaststellen van ecologische doelen voor het overig water daarom belangrijk vinden, in het bijzonder voor die gebieden die al bijzondere ecologische waarden bezitten of goede ecologische potenties hebben, en/of vallen onder de in de KRW benoemde categorie beschermde gebieden;
- dat in de waterplannen van de provincies en de Adviesnota Schoon Water 2016-2021 van het deelstroomgebied Rijn-West is opgenomen dat de provincies samen met de waterschappen in deze planperiode voor het gebied van Rijn-West afspraken maken over het afleiden en vaststellen van ecologische doelen voor de overige wateren;
- dat voor de chemische doelen de normen voor chemische stoffen worden gehanteerd uit het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water (Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009 (BKMW) en dat deze chemische doelen derhalve niet in deze overeenkomst (behoeven te) worden betrokken;
- dat de, landelijke, Stuurgroep Water in 2013 de Handleiding doelafleiding overige wateren (Evers *et al.*, 2013, STOWA 2013-20) heeft vastgesteld als instrument waarmee waterbeheerders ecologische doelen 'in KRW-taal' kunnen afleiden;
- dat de partijen derhalve afspraken willen maken om deze Handreiking toe te passen bij het afleiden van ecologische doelen;

SPREKEN HET VOLGENDE AF:

Artikel 1: Definities

a. Overig water: al het oppervlaktewater buiten de overeenkomstig de Kaderrichtlijn water aangewezen oppervlaktewaterlichamen.
b. Handleiding: de Handleiding doelafleiding overige wateren (Evers *et al.*, 2013, STOWA 2013-20), zoals in 2013 vastgesteld door de landelijke Stuurgroep Water.

Artikel 2: Toepassingsgebied; juridisch karakter overeenkomst;

1. Deze overeenkomst is van toepassing op het overig water in de beheergebieden van de waterschappen voor zover dat in de provincies Noord-Holland en Zuid-Holland is gelegen.
2. Partijen leggen in deze overeenkomst hun bestuurlijke inspanningen als bedoeld in artikel 3 vast, zonder daarmee juridisch afdwingbare verplichtingen te scheppen.

Artikel 3: Doel van de overeenkomst

1. Het doel van deze overeenkomst is het vastleggen van inhoudelijke en procedurele afspraken over het afleiden en vaststellen van ecologische doelen voor alle overige wateren, zowel in het landelijke als het stedelijke gebied.

2. De waterschappen werken de in lid 1 genoemde afspraken elk voor zich uit in een plan van aanpak dat voor het einde van 2019 aan de betreffende provincie(s) wordt toegezonden waarbinnen hun beheergebied is gelegen. Dit plan bevat de context, de uitgangspunten en keuzes, een beschrijving van het (gebieds-)proces en de planning voor de doelafleiding zoals bedoeld in het eerste lid.
3. Als de provincie(s) het plan van aanpak niet in overeenstemming acht(en) met deze overeenkomst, vindt hierover overleg plaats tussen de betreffende provincie(s) en het waterschap.
4. Partijen spannen zich in, ieder binnen zijn of haar taken en mogelijkheden, om de op basis van deze overeenkomst vast te stellen ecologische doelen te realiseren; er worden derhalve geen resultaatsverplichtingen overeengekomen.
5. Met het oog op de in lid 4 bedoelde realisatie betrekken partijen de vastgestelde doelen bij hun beleid en de uitwerking van dat beleid in maatregelen en programma's. Het waterschap informeert de betreffende provincie(s) daarover, en andersom.

Artikel 4: Afleiding ecologische doelen overig water

1. De ecologische doelen worden afgeleid door de waterschappen, waarbij de methode wordt gehanteerd zoals opgenomen in de Handleiding. Met dien verstande:
    a. dat in ieder geval een GEP (goed ecologisch potentieel) wordt bepaald door voor minimaal één van de vier in de KRW onderscheiden biologische kwaliteitselementen[1] een EKR-doelscore[2] te bepalen;
    b. dat facultatief, naar keuze van het waterschap, tevens een tussendoel wordt bepaald, dat wil zeggen een doel dat binnen een beperktere tijdshorizon dan voor het GEP wordt nagestreefd;
    c. dat partijen mede op grond van genoemde Handleiding[3] het belang zien om tevens doelen te bepalen voor één of meer in de KRW onderscheiden fysisch-chemische kwaliteitselementen[4], met name voor nutriënten (totaal fosfor en totaal stikstof), maar dat de beslissing om al dan niet doelwaarden voor deze elementen af te leiden aan elk van de waterschappen wordt overgelaten.
    d. dat het waterschap de in dit lid genoemde keuzes, of het proces om tot deze keuzes te komen, toelicht in het in artikel 3 lid 2 genoemde plan van aanpak.
2. Bij het bepalen van de ecologische doelen kan door het waterschap een geografische clustering worden gemaakt zodat grotere logische eenheden van overige wateren ontstaan, bijvoorbeeld op basis van het onderscheid tussen verschillende watertypen. Er wordt bij de indeling zoveel mogelijk rekening gehouden met de dossiers zoals bedoeld in artikel 6 lid 5. Het waterschap licht de betreffende keuzes voor de clustering, of het proces om tot deze keuzes te komen, toe in het in artikel 3 lid 2 genoemde plan van aanpak.

Artikel 5: Bepalen van de huidige ecologische toestand

---

[1] Deze vier biologische kwaliteitselementen zijn: vis, macrofauna, waterplanten en algen.
[2] Ecologische Kwaliteit Ratio, een getal tussen 0 en 1 waarmee de toestand of de gewenste toestand (het ecologische doel) van vis, macrofauna, waterplanten of algen wordt uitgedrukt. Voor de bepaling van de EKR-score wordt de systematiek ('maatlat') gehanteerd die ook geldt voor KRW-waterlichamen.
[3] Zie blz. 7 van deze Handleiding.
[4] De fysisch-chemische kwaliteitselementen zijn: temperatuur, doorzicht, zuurgraad, zoutgehalte, zuurstofhuishouding, totaal fosfor, totaal stikstof.

1. De huidige ecologische toestand bestaat uit zo recent mogelijk gemeten waarden van de door het waterschap gekozen, in artikel 4 lid 1 bedoelde, biologische en fysisch-chemische kwaliteitselementen. Voor biologische kwaliteitselementen betreft dit EKR-waarden.
2. De metingen zoals bedoeld in lid 1 geschieden zoveel mogelijk volgens de in het kader van de KRW voor de waterlichamen vastgestelde protocollen.
3. Bij het bepalen van de huidige ecologische toestand wordt dezelfde indeling van het overig water gehanteerd als voor het bepalen van de doelen, conform artikel 4 lid 2.

Artikel 6.: Taken en rollen in het proces van afleiding en vaststelling van ecologische doelen voor overige wateren

1. Het waterschap legt de afgeleide ecologische doelen voor overige wateren als bedoeld in artikel 4 lid 1 voor als voorstel aan de betreffende provincie. De doelen zijn vastgesteld zodra de betreffende provincie ermee heeft ingestemd. Deze instemming wordt door de provincie schriftelijk bevestigd.
2. Bij het voorstel als bedoeld in het vorige lid geeft het waterschap aan wat de huidige ecologische toestand is, zoals bedoeld in artikel 5.
3. Daarnaast wordt in het voorstel inzicht geboden in
   a. de realisatiestrategie voor het bereiken van de doelen,
   b. voor zover bekend, de maatregelen die het waterschap voor het bereiken van de doelen voornemens is te nemen of van de provincie(s) en andere partijen gevraagd worden.
   c. het meetnet, het meetsysteem en de frequentie waarmee het doelbereik (de toestand) wordt gemonitord.
4. De waterschappen zijn initiatiefnemer en trekker van de gebiedsprocessen voor zover deze worden georganiseerd in het kader van het afleiden van ecologische doelen voor overig water. Als de betreffende provincie(s) in een bepaald gebied voor een ander doel ook een gebiedsproces voer(t)(en), kan het waterschap de provincie(s) verzoeken daarbij ook de afleiding van ecologische doelen voor overig water te betrekken. Het waterschap licht de aanpak van de gebiedsprocessen, indien van toepassing, toe in het in artikel 3 lid 2 bedoelde plan van aanpak.
5. De provincies zijn kaderstellend voor een aantal dossiers waarin zij een (wettelijke) taak hebben, zoals N2000- en NNN-gebieden, gebieden waar bodemdaling relevant is, grondwaterbeschermingsgebieden en zwemwateren. Voor zover deze dossiers relevant zijn in het kader van de ecologische doelafleiding overig water, levert de betreffende provincie of leveren de betreffende provincies een inbreng in het proces van doelafleiding, hetzij voor of tijdens de in lid 4 bedoelde gebiedsprocessen, hetzij anderszins.

Artikel 7: Planning vaststelling ecologische doelen overige wateren

1. De ecologische doelen voor overige wateren zijn uiterlijk 1 juli 2021 bepaald en 31 december 2021 vastgesteld. De huidige ecologische toestand van overig water is uiterlijk 1 juli 2021 bepaald.
2. Voor het hoogheemraadschap van Rijnland geldt dat de provincie voor een deel van de overige wateren, waarvoor voor 2021 nog geen gebiedsprocessen zijn doorlopen en nog geen GEP is bepaald, tijdelijk de huidige ecologische toestand – dan wel een hoger, op een deskundigenoordeel gebaseerd, ecologisch doel - als voorlopig doel zal vastleggen. Voorwaarde hierbij is dat het doel (GEP) uiterlijk in 2027 kan worden vastgesteld.
3. De provincies leggen de doelen en de huidige ecologische toestand vast in een doeltabel, eventueel gekoppeld aan een digitale kaart.

4. De ecologische doelen voor overige wateren worden tegelijk met de doelen voor de KRW-waterlichamen eens per zes jaar opnieuw afgeleid en vastgesteld, ervan uitgaande dat de plancyclus KRW ook na 2027 zal worden voortgezet. Ook de huidige ecologische toestand wordt eens per zes jaar bepaald, passend in de plancyclus KRW. Een waterschap kan zelf kiezen voor een hogere frequentie van afleiden van ecologische doelen en bepalen van de huidige ecologische toestand.

Artikel 8: Wijziging van de afspraken.

1. Elke partij kan de andere partijen schriftelijk verzoeken de overeenkomst te wijzigen. De partij die om een wijziging verzoekt, treedt daarover in overleg met de andere partijen.
2. Wijzigingen worden alleen doorgevoerd als alle partijen daarmee instemmen. Een wijziging van de overeenkomst wordt als bijlage aan de overeenkomst gehecht.

Artikel 9: Looptijd

De overeenkomst treedt op 1 oktober 2019 in werking en geldt zolang de KRW van toepassing is.

Artikel 10: Communicatie.

1. De communicatie over deze overeenkomst geschiedt in onderling overleg tussen de partijen. Zo nodig wordt daarvoor een protocol met afspraken opgesteld.

Artikel 11: Bijlage

1. Bij deze overeenkomst behoort de volgende bijlage:
   a. Format van de in artikel 7 lid 3 bedoelde tabel.
2. De in lid 1 genoemde bijlage vormt een integraal onderdeel van deze overeenkomst. In geval van tegenstrijdigheden tussen het bepaalde in de artikelen van deze overeenkomst en de bijlage geldt het bepaalde in de artikelen.

Ondertekening

Den Haag, 12 december 2019
Namens Gedeputeerde Staten van de provincie Zuid-Holland,

mevrouw J. Baljeu

Haarlem, 4 december 2019
Namens Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland,

de heer C. J. Loggen

Leiden, 4 december 2019
Namens het Hoogheemraadschap van Rijnland,

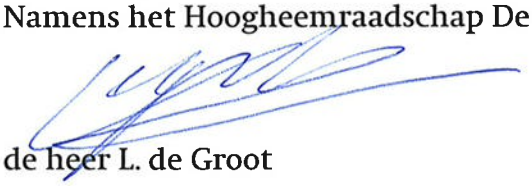
de heer W. von Faber

Amsterdam, 4 december 2019
Namens het Waterschap Amstel Gooi en Vecht,

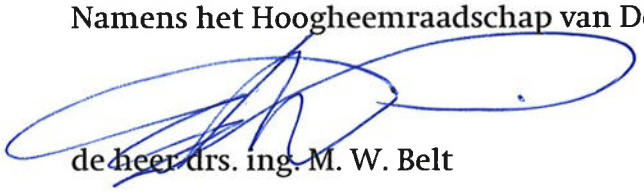
de heer drs. S.E. Mager

Den Haag, 12 december 2019
Namens het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden,

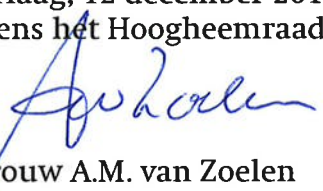
de heer L. de Groot

Den Haag, 12 december 2019
Namens het Hoogheemraadschap van Delfland,

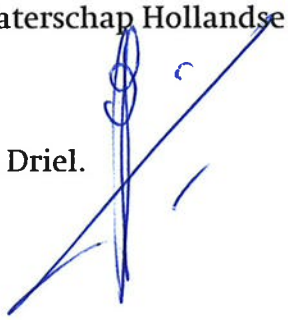
de heer drs. ing. M. W. Belt

Den Haag, 12 december 2019
Namens het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard,

mevrouw A.M. van Zoelen

Den Haag, 12 december 2019
Namens het Waterschap Hollandse Delta,

de heer J.L. van Driel.

Bijlage 1: Format doeltabel

Naam waterschap									
Naam overig water	**Code overig water**	**Water-type**	**Biologisch kwaliteitselement**	**GEP**	**Huidige toestand (EKR-score)**	**(facultatief) doelen voor fysisch-chemische kwaliteitselementen**	**(facultatief) tussen doel**	**Streefdatum doelbereik**	**opmerking**
De naam die gebruikt wordt voor het betreffende overige water	bv. NL13_DOW_06 *	KRW-watertype (Gebied-soort).	Het biologisch kwaliteitselement (of de biologische kwaliteitselementen) waarvoor een doel is afgeleid.	GEP-EKR-score voor het gekozen biologisch kwaliteitselement (of de biologische kwaliteits-elementen)	Huidige EKR-score van het biologische kwaliteitselement waarvoor een doel is afgeleid	Ter keuze van het waterschap kunnen doelen voor de fysisch-chemische kwaliteitselementen worden bepaald.	Ter keuze van het waterschap kan een tussendoel worden bepaald		

* *Deze code wordt als volgt opgebouwd: NLcode staan voor waterschappen, dat zijn: Rijnland=NL13, HDSR=NL14, AGV=NL11, Delfland=NL15, HHSK=NL39, WSHD=NL19. Voor deelgebieden kan een extra code worden toegevoegd. Bijvoorbeeld: NL13_DOW_06. Als er door het waterschap al een eigen codering is gekozen voor de overige wateren, wordt deze eigen code achter het deel 'NL13_DOW_' (bv.) geplakt.*